

ESIOPETUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA TOIMIKAUSI 2024-2025

1. ESIOPETUSYKSIKKÖ: Päiväkoti Sateenkaari, Kopuntie 28, 03100 Nummela, gsm: 0503047495

2. ESIOPETUKSEN OPETUS- JA OPPIMISJÄRJESTELYT

2.1. Esiopetuksen toiminta-ajat ja lomat Vihdin kunnassa

Syyslukukausi 8.8.-20.12.2024 (91 työpäivää)

Syysloma 14.-18.10.2024 (viikko 42)

Joululoma 21.12.2024-6.1.2025

Kevätlukukausi 7.1.-30.5.2025 (95 työpäivää)

Hiihtoloma 17.2.-21.2.2025 (viikko 8)

2.2. Esiopetusryhmien rakenne, oppimisympäristö, mahdolliset painotukset

Päiväkoti Sateenkaaren esiopetusryhmässä on 7 lasta jotka kaikki osallistuvat esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen. Esiopettajana toimii Pauliina Ahtinen-Malo. Esiopetusryhmällä on käytössä oma tila rakennuksen alimmassa kerroksessa. Oppimisympäristö on rakennettu siten että kaikki välineet ovat lasten saatavilla ja materiaalit ovat oppimista tukevaa mm. montessoripedagogiikan oppimismateriaali. Tila antaa mahdollisuuden työskennellä eri tasoilla ja sekä istuen että seisten.

2.3. Varhaiskasvatuksen pedagogisten painotusten toteuttaminen esiopetuksessa

Yksikössä leikkitilat on jaettu eri toimintojen mukaisesti esim. rakentelu-,maja- ja roolileikkihuoneisiin sekä lisäksi lasten toiveiden mukaisesti muuttuva leikkitila. lasten jakautuessa eri tiloihin on heillä mahdollisuus pienryhmässä toteuttaa pitkäkestoista ja vuorovaikutuksellista leikkiä. Kasvattajat ohjaavat leikkiä ja tarvittaessa osallistuvat leikkiin sekä muodostavat toimivia leikkiryhmiä. Mahdollistamalla lasten leikkiin liittyviä toiveita lasten osallisuus ja kaveritaidot vahvistuvat. Mikäli esioppilaalla on tarvetta harjoittaa leikki- ja kaveritaitoja voi hän osallistua kerran viikossa järjestettävään leikki- ja tunteitokerhoon.

Yksikössä on kolme kerrosta ja käytössä suurehko Sali sekä piha-alueella oleva kenttä. liikuntaa on ohjatusti kerran viikossa sekä ulkoilutilanteissa ohjatut sääntö- ja pihaleikit lasten niin toivoessa. Kiinteistön tilat mahdollistavat lapsen liikkumisen päivittäin arjen toimien yhteydessä. Esioppilaiden Leops sekä vasukeskustelut pidetään huoltajien kanssa kaksi kertaa toimikauden aikana ja kevään keskusteluun lapsi

osallistuu myös itse. Huoltajilla on tiedossa Leops:n sisältö ja he voivat tuoda omat toiveensa esille lapsen esiopetus vuodelle.

Esiopetuksessa hyödynnetään EASEL tunnetaito- ja elämäntaito-ohjelman materiaalia mm. lapsen oma toleranssiympyrä. Lisäksi lasten kanssa laaditaan kaverikarttoja joiden tarkoituksena on tukea olemassa olevia kaverisuhteita sekä tukea uusien suhteiden muodostumista. Esiopetuksessa hyödynnetään Huomaa hyvä materiaalia ja kasvattajat toteuttavat materiaalin mukaista positiivista kasvatustyötä työssään.

Esioppilaiden kanssa suoritetaan syksyllä kontrolloidut piirrostarkeet ja matematiikan taitojen arvioinnissa hyödynnetään Lukimat materiaalia.

2.4. Retket

Luonnossa järjestetään mm. metsämatematiikkaa ja luonnon ilmiöitä seurataan keran viikossa tapahtuvien retkien yhteydessä. Retket toteutetaan lähiympäristön metsissä, ranta-alueella ja liikunta- sekä leikkipuiston läheisyydessä. Retkien yhteydessä hyödynnetään Suomen eläinsuojeluyhdistyksen, Suomen luonnonsuojeluyhdistyksen ja Suomen latu materiaaleja. Otamme esioppilaiden kanssa osaa Suomen Partion teemaviikkoihin ja tilaamme heidän materiaalia toiminnan tueksi.

3. ARVIOINTI

Vihdissä arvioinnin tasot toteutuvat seuraavasti:

Vihdissä esiopetuksen laatua arvioidaan yksilötasolla, yksikkötasolla ja järjestäjä tasolla. Arviointi indikaattorit eri tasoille valikoituvat Karvin laadun indikaattoreista, eli laatumittareista varhaiskasvatuspäällikön johdolla varhaiskasvatuksen johtoryhmässä. Arvioinnista saatua tietoa käytetään esiopetuksen toiminnan ja sisällön kehittämiseen kaikilla arvioinnin tasoilla.

Yksilötasolla arviointi suuntautuu käytetyn pedagogiikan ja lapsen oppimisen ja kehityksen edistymisen tarkasteluun sekä esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumisen arviointiin. Yhteisesti sovittuina toimintatapoina käytetään havainnointia, pedagogista dokumentointia, toleranssiympyrää, sekä matematiikan perustaitojen arviointiin tarkoitettua LukiMat –oppimisen arviointia. Mikäli lapsi vasta opettelee suomen kieltä, arvioinnissa hyödynnetään KieliPeda-työvälinettä.

Yksikkötasolla arvioidaan yksikön tiimin-, esiopetuksen toimintasuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Järjestäjätasolla arvioidaan päiväkodin johtajan pedagogisen johtamisen suunnitelman ja pedagogisten painopistealueiden toteutumista sekä tehdään varhaiskasvatuksen asiakkaille asiakastytytyväisyyskysely, joka toinen vuosi.

Esiopetukseen osallistunut lapsi saa Vihdin kunnan laatiman Opetushallituksen 22.12.2014 hyväksymien esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisen osallistumistodistuksen.

4. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

4.1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskelu- huoltopalveluista (kirjaa tähän lasten määrä, yhteistyötoimijatahot, mikä on tarve opiskeluhuollon palveluista)

Esiopetuksessa on 7 lasta . Suunnitelman laatimisen hetkellä ei ole tiedossa tarvetta yhteistyötoimijataholle, mutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja huoltajien kanssa on vireillä opiskeluhuollon tapaamisia syksyllä 2024.

4.2 Yhteisöllinen opiskeluhoolto esiopetuksessa

4.2.1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa päiväkodin johtajan johtamaa toimintakulttuuria, jonka tavoitteena on edistää esioppilaiden kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Opiskeluhuollon keskeisin toteuttamisen tapa on yhteisöllinen opiskeluhoolto, joka on ensisijaisesti ennalta ehkäisevää. Yhteisöllistä opiskeluhoolltoa toteutetaan muun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä opiskeluhuollon ammattilasten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Onnistuessaan yhteisöllinen opiskeluhoolltoto työ vahvistaa kaikkien esioppilaiden hyvinvointia sekä vähentää yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarvetta. Vihdissä esiopetuksen henkilöstö on koulutettu positiivisen kasvatuksen mukaisesti Huomaa hyvä -menetelmään, jonka kautta voimme tunnistaa vahvuudet ja taidot sekä hyödyntää niitä tietoisemmin oppimisessa sekä kaikissa arjen tilanteissa.

Esiopetusyksikön henkilöstöllä on pääasiallinen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista sekä velvollisuus seurata esioppilaiden ja koko yhteisön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä turvallisuuden toteutumista. Henkilöstön tehtävänä on edistää koko yhteisön hyvinvointia ja yhteistyötä huoltajien kanssa. Esiopetuksen henkilöstö havainnoi esiopetusryhmää ja mahdollistaa tilanteet, joissa lapsille tarjoutuu tilaisuuksia kertoa omista ajatuksistaan ja kokemuksistaan. Esiopetuksen henkilöstö tuo päiväkodin johtajan tietoon ajankohtaiset ilmiöt, joita voidaan käsitellä yksikkökohtaisissa opiskeluhoolltotapaamisissa.

4.2.2. Esiopetuksen yksikkökohtaisten opiskeluhoolltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Esiopetuksen yksikkökohtaiseen opiskeluhoolltoryhmään kuuluvat päiväkodin johtajan lisäksi varhaiskasvatuksen opettajat, alueellinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja, opiskeluhuollon psykologi ja kuraattori sekä neuvolan terveydenhoitaja. Opiskeluhoolltoryhmän kokouksiin voivat osallistua myös esioppilaat, huoltajat, muut yhteistyö-

kumppanit sekä asiantuntijat käsiteltävän aiheen edellyttämällä tavalla. Päiväkodinjohtaja johtaa opiskeluhoitoryhmää toimien myös ryhmän koollekutsujana. Ryhmä kutsutaan koolle vähintään kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Ennalta sovittujen kokouspäivien lisäksi yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä voidaan kutsua koolle tarvittaessa. Opiskeluhoitoryhmässä käsiteltävät teemat ovat yhteisöllisiä eikä siellä käsitellä yksittäisen esioppilaan asioita.

Esiopetuksen yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoillon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on muun muassa opiskeluhoiltoa koskevien toimenpiteiden suunnittelu, yhteisöllisen ja ennaltaehkäisevän opiskeluhoiltoyön rakenteiden ja käytänteiden kehittäminen sekä Vihdin kuntatason opiskeluhoillon yhteisen teeman konkreettisten toimenpiteiden suunnittelu ja arviointi. Toimenpiteet kirjataan yksikkökohtaiseen esiopetuksen toimintasuunnitelmaan, joka hyväksytään sivistyslautakunnassa. Yksikkökohtaiset esiopetuksen toimintasuunnitelmat ovat huoltajien saatavilla esiopetusryhmissä.

Yksikkökohtainen opiskeluhoiltoyöryhmä kokoaa oman yksikkönsä opiskeluhoiltoa koskevaa tietoa sekä huomioi opiskeluhoiltoyön suunnittelussa ja kehittämisessä yksikkönsä esiopetuksesta nousseet ilmiöt ja tarpeet.

4.2.3. Esioppilaan läsnäolon tukeminen esiopetuksessa

Esioppilaan säännöllinen osallistuminen esiopetuksen toimintaan mahdollistaa esiopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Kaikkien esioppilaiden läsnäoloa tuetaan lasten hyvinvointia tukevin keinoin. Huolta herättävissä poissaoloissa tiivistetään yhteistyötä huoltajien kanssa sekä konsultoidaan matalalla kynnyksellä opiskeluhoillon henkilöstöä.

Yksikön yhteisöllisen opiskelijahuillon toimenpiteitä on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2025 alkuun. Syksyn 2024 aikana on tarkoitus jalkauttaa Huomaa hyvä toimintatapa päiväkodin arkeen sekä saattaa loppuun tasavertaisuuden, yhdenvertaisuuden ja kulttuurin suunnitelmat. Esioppilaiden kanssa suoritetaan Easel tunnemateriaalin/ toleranssiympyrän toteutus yksilöllisesti jokaisen kanssa.

Yhteisöllisen opiskeluhoillon sisältöalueeksi on suunniteltu Lapsen hyvinvointiin liittyviä teemoja ja erityisesti kiusaaminen ja sen ennaltaehkäisy mm. asiantuntijan ajan-kohtainen tieto kentältä ja mahdollisesti uusia hyväksi todettuja käytäntöjä. Yhteisöllisessä opiskelijahuollossa perehdytään myös Miniverso toimintamalliin ja aiheen osalta pyritään saamaan koulutusta ja perehdytystä henkilöstölle.

4.3. Yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa

Esiopetuksen yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan ikäryhmälle tarkoitettuja neuvolapalveluja, opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäisiä esioppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisen opiskeluhoillon tavoitteena on seurata ja edistää esioppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista sekä ehkäistä ongelmia ja tarjota varhaista tukea. Esiopetuksen henkilöstö on tärkeässä asemassa esioppilaan tuen tarpeen tunnistamisessa. Varhaiskasvatuksen opettajan, sosionomin ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan näkökulmaa tarvitaan esioppilaan tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä yhdessä huoltajien ja esioppilaan kanssa.

4.3.1. Esioppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut, kuraattori- ja psykologipalvelut)

Esioppilaan tilanteen selvittely alkaa keskustelulla esioppilaan kanssa sekä olemalla yhteydessä huoltajiin. Esioppilaan asiassa voidaan tarvittaessa konsultoida nimettömästi tai huoltajien suostumuksella yksikön opiskeluhoillon toimijoita. Tarpeen mukaan kootaan opiskeluhoillon moniammatillinen asiantuntijaryhmä esioppilaan tukemiseksi yhdessä huoltajien kanssa. Jos esioppilaan tilanne vaatii opiskeluhoillon palveluita, on henkilöstöllä velvollisuus ottaa viipymättä yhteyttä opiskeluhoillon psykologiin tai kuraattoriin. Tilanteessa, jossa yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä huoltajien kanssa, on heille annettava tieto yhteydenotosta sekä järjestettävä mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvästä syystä.

Esiopetuksessa oppilashuollon terveydenhoitopalvelut järjestetään ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina. Viimeinen määräaikaistarkastus neuvolassa toteutetaan terveydenhoitajan toimesta kuuden vuoden iässä. Tämän tarkastuksen jälkeen ennen kouluterveydenhuoltoon siirtymistä järjestetään tarvittaessa yksilöllinen lisäkäynti neuvolaan, jos lapsen kasvusta, terveydentilasta tai kehityksestä herää huolta.

4.3.2. Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, huoltajan suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Toisin siis kuin pedagoginen ja oppimisen tuki, yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja edellyttää esioppilaan huoltajan suostumusta. Alueellinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi tai opettaja toimii pääsääntöisesti koollekutsujana. Ryhmän kokoaja voi olla myös muu opiskeluhoillon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Esioppilaan osallisuus ja toivomukset huomioidaan opiskeluhoitollisissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen kehitystasonsa ja ikänsä mukaisesti. Esioppilaan opiskeluhoitollisen tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoillon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään yksilöllisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän

monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan.

4.3.3. Opiskeluhohtokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhohtorekisterille

Yksilöllisessä opiskeluhohtotapaamisessa selvitetään esioppilaan tuen tarvetta sekä laaditaan suunnitelma palvelujen järjestämisestä. Yksilöllisestä opiskeluhohtotapaamisesta laaditaan opiskeluhohtokertomus, jonka kirjaa varhaiskasvatuksen opettaja tai sosionomi. Opiskeluhohtokertomus laaditaan Vihdin esiopetuksessa käytössä olevalle lomakkeelle, jota säilytetään Vihdin kunnan intrassa. Lomake sisältää hohtajien suostumuksen asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Opiskeluhohtokertomus säilytetään esiopetusyksikössä salassa pidettävien asiakirjojen mukaisesti ja sen säilyttämisestä vastaa päiväkodin johtaja. Lisäksi päiväkodin johtaja vastaa oman yksikkönsä opiskeluhohtokertomuksista muodostuneesta rekisteristä ja siihen liittyvistä tehtävistä.

Opiskeluhohtokertomuksesta siirretään kouluun hohtajien luvalla erilliseen lupakaa-
vakkeeseen kirjatut asiakirjat. Päiväkodin johtaja vastaa asiakirjojen siirrosta tulevaan kouluun / esiopetuksen järjestämispaikkaan. Päiväkodin johtaja arkistoi jäljennöksen siirtoluvasta sekä mahdollisesti siirtämättömät opiskeluhohtokertomukset.

4.4. Yhteistyön järjestäminen esiopetuksessa

Esioppilaat vaikuttavat esiopetuksen toimintaan lasten kokouksissa sekä muissa koontumisissa käytyjen keskustelujen kautta. Lisäksi lasten kokemuksia, mielipiteitä ja ideoita kuullaan esiopetuksen arjessa sekä esioppilaan ja henkilöstön välisissä kahdenkeskisissä keskusteluissa. Hohtajien osallisuuden merkitys korostuu lapsen oppimisen polun eri nivelvaiheissa. Hohtajien aito osallisuus mahdollistuu esiopetuksen henkilöstön tietoisien työn kautta niin, että hohtajat voivat kokea olevansa tärkeä osa esiopetuksen yhteisöä. Hohtajien kohtaamiset esioppilaan tuonti- ja hakutilanteissa antavat esiopetuksen henkilöstölle runsaasti tilaisuuksia hohtajien kuuntelemiselle ja luottamuksen vahvistamiselle sekä kodin ja esiopetuksen väliselle vuoropuhelulle. Samalla hohtajille tarjoutuu tilaisuus keskustella ja kertoa omista havainnoistaan, joita voidaan käsitellä yksikkökohtaisissa opiskeluhohtotapaamisissa. Näin myös hohtajat pääsevät vaikuttamaan esiopetuksen yhteisöllisen opiskeluhohton sisältöihin ja sen toteuttamiseen. Hohtajia tiedotetaan yksikkökohtaisen opiskeluhohtoryhmän käytänteistä esiopetusvuoden ensimmäisessä vanhempainillassa.

Esiopetuksen vanhempainillassa hohtajille kerrotaan:

- Opiskeluhohton käytänteistä esiopetusvuoden aikana
- Esiopetusyksikön monialaisen opiskeluhohtotyön toteuttajat
- Opiskeluhohtotyön aikataulu esiopetusvuoden aikana.

Esiopetuksen toimintasuunnitelma, joka sisältää kyseisen esiopetusryhmän opiskelu- huoltosuunnitelman on huoltajien luettavissa esiopetusyksikössä. Lisäksi huoltajat saavat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutumisesta tietoa esiopetuksesta lähetettävien kirjeiden muodossa.

Päiväkodin johtajat vastaavat omien yksiköidensä opiskeluhuollon johtamisesta ja heidän tehtävänä on perehdyttää henkilöstö opiskeluhuollon periaatteisiin ja toimintatapoihin. Mikäli esiopetusryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen sosionomi, hän vastaa lapsen hyvinvointiin liittyvästä sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä sekä perheiden ohjaamisesta kyseisten palveluiden pariin oman esiopetusryhmänsä osalta. Hän vastaa monialaisesta sosiaalipalveluihin liittyvästä verkostoyhteistyöstä lapsen esiopetuksen aikana sekä siirtymävaiheiden yhteistyöstä lapsen ja perheen hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Jos esiopetuksen henkilöstö arvioi, että esioppilaan tilanne vaatii lastensuojelun tarpeen selvittämistä, tulee henkilöstön ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon yhdessä huoltajien kanssa tai tehdä lastensuojeluilmoitus, mikäli yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä.

4.4.1. Esioppilaan kasvun ja oppimisen tuki

Esiopetuksen henkilöstön on yhteydessä huoltajaan heti, kun esioppilaalla ilmenee kasvun tai oppimisen tuen tarvetta. Huoltajille annetaan tietoa lasta koskevien asioiden käsittelystä, tietojen saannista ja niiden luovuttamisesta ja salassapidosta. Esiopetuksen tavoitteena on toimia huoltajien kanssa yhteisymmärryksessä vanhemmuutta tukien, mutta huoltajien suostumusta ei tarvita esiopetukseen osallistuvan lapsen tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun. Tehostetun ja erityisen tuen antaminen edellyttää yhteistyötä opiskeluhuollon ammattihenkilöiden kanssa eikä tukeen liittyvä moniammatillinen yhteistyö kuulu yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.

Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa palaaminen takaisin yleisen tuen piiriin, käsitellään pedagogiseen arvion pohjalta monialaisessa yhteistyössä opiskeluhuollon ammattihenkilöiden kanssa. Käsittelyä koskevat kirjaukset tehdään pedagogiseen arvioon.

Erityinen tuki on kolmiportaisen tuen tasoista vahvin. Esioppilaan erityinen tuki suunnitellaan yksilöllisesti ja se pohjautuu erityispedagogiseen osaamiseen sekä rakenteellisiin tukitoimien ratkaisuihin. Erityisen tuen prosessista laaditaan pedagoginen selvitys monialaisessa yhteistyössä opiskeluhuollon ammattihenkilöiden kanssa. Pedagogiseen selvitykseen kirjataan suunnitellut tukitoimet.

4.5. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen sekä toimintamalli kiusaamiseen puuttumiseksi Vihdin esiopetuksessa

Alle kouluikäinen lapsi saattaa kokeilla erilaisia ei-toivottuja toimintatapoja toistamalla näkemäänsä ja kokemaansa. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen tarkoittaa näihin tilanteisiin pysähtymistä ja puuttumista lasta rakentavalla tavalla. Esiopetusikäisten lasten välinen häirintä on useimmiten kokeilevaa ja tahatonta. Häirintä on kuitenkin hämmentävää ja satuttavaa, joten siihen tulee aina puuttua. Ristiriitatilanteisiin tulisi suhtautua oppimistilanteina, joissa henkilöstön tehtävänä on vahvistaa esioppilaiden toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja. Vihdin esiopetuksen henkilöstö on saanut koulutuksen MiniVerso-menetelmään, joka vahvistaa esioppilaiden osallisuutta sovittelukoulutuksen saaneen kasvattajan avulla. Sovittelussa esioppilaita ei leimata, vaan heitä kunnioitetaan ja kuunnellaan oman riitansa sekä sen ratkaisun asiantuntijana.

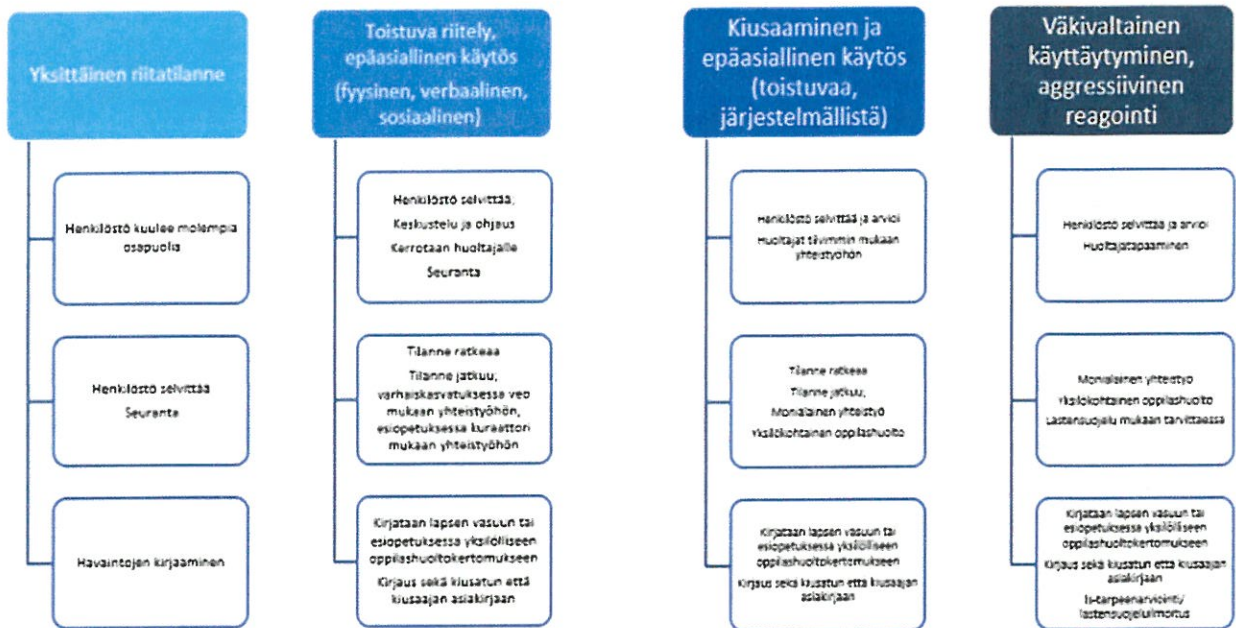
<https://sovittelu.com/vertaissovittelu/>

Vihdin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on laadittu lapsen fyysisen rajoittamisen ohjeistus, joka pohjautuu opetushallituksen ”Lapsen fyysinen rajoittaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa” tukimateriaaliin. Ohjeistus löytyy Vihdin kunnan intrasta.

Vihdin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on laadittu yhteinen, alla oleva toimintamalli, kiusaamiseen puuttumiseksi.

Yksikkökohtaiset toimenpiteet kiusaamisen ehkäisemiseksi: Päiväkoti Sateenkaarella on laadittu oma kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnitelma ja suunnitelma antaa välineitä kodin ja päiväkodin yhteistyöhön, ristiriitatilanteiden perusteelliseen selvittelyyn ja suunnitelmaan kuuluu mukaan lasten haastattelu joka suoritetaan elo- ja syyskuun aikana. KTS. liite

Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa – toimintamalli

5. OSALLISUUS JA YHTEISTYÖ

5.1 Lasten osallisuuden huomioiminen

Yksikössä lasten pienet ryhmäkoot sekä pienryhmätoiminta vahvistavat lasten osallisuutta. Osallisuus vahvistuu hyödyntämällä lasten mielenkiinnon kohteita esiopetuksen oppimis- ja leikkitilanteissa. Lasten kuukausittain toteutuvat ”palaverit” mahdollistavat lasten omien toiveiden toteuttamisen esiopetuksessa sekä täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Yksikössä on käytössä yhteistoiminnallisia oppimismenetelmiä ja oppimistilanteissa hyödynnetään vuorovaikutuksellisia materiaaleja ja esioppilaita innostavia välineitä. Osallisuutta vahvistaa lasten omat tehtävät apulaisina ja apuohjaajina.

5.2 Huoltajien osallisuuden huomioiminen

Esiopetuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa mm. teemapäivillä, kotona suoritettavien tehtävien avulla sekä haastatteluilla mm. Piki tunnekasvatus materiaali, Huomaa hyvä ja Jänistarinat. Huoltajat osallistuvat esiopetuksen toiminnan järjestämiseen mm. retket ja juhlat. Huoltajat ovat osallisena kulttuurisuunnitelman laadinnassa ja ideoimassa kulttuuri toimintaa mm. lastenkirjallisuuden päivä.

Huoltajille järjestetään syksyllä vanhempainilta ja keväällä huoltajien tarpeesta nouseva kasvatusilta ajankohtaisen kasvatusaiheen äärellä.

5.3 Yhteistyö nivelvaiheessa

Esi- ja alkuopetuksen siirtymävaiheen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön tavoitteena on tehdä lapsen oppimisen polku eheäksi sekä luoda lapselle kasvua ja oppimista tukeva turvallinen jatkumo esiopetuksesta kouluun. Siirtymä esiopetuksesta kouluun on prosessi, jossa kiinnitetään huomiota siihen, minkälaisia mielikuvia ja kokemuksia lapset saavat koulusta. Onnistunut siirtymävaiheen yhteistyö tukee lapsen kaverisuhteita sekä kiinnittymistä tulevaan kouluun.

Varhaiskasvatuksen opettajan tehtävänä on antaa luokanopettajalle opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto lapsesta oppijana ja tuoda esiin lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita sekä hänen tuen tarpeitaan. Merkityksellisin tieto koostuu siitä, mitä lapsi jo osaa, jolloin koulussa voidaan jatkaa siitä, mihin esiopetuksessa on päästy. Näin luokanopettaja voi suunnitella omaa opetustyötään saamiensa tietojen pohjalta ja lapsen oppimisen polku muodostuu lapsen tarpeita vastaavaksi. Opinpolkua vahvistaa myös se, että esiopetuksessa hyväksi havaittuja toimintatapoja siirretään kouluun.

Esiopetuksesta siirrytään oppilaaksiottoalueiden mukaisiin kouluihin, ruotsinkielisestä esiopetuksesta siirrytään Vichtis svenska skolaniin. Huhtikuussa alkaa kuusi askelta kouluun -toimintamalli, jonka osana toukokuussa koulut kutsuvat esioppilaat tutustumaan kouluun ja huoltajat vanhempainiltaan. Toukokuussa järjestetään kouluun siirtokeskustelu, jossa varhaiskasvatuksen opettaja siirtää opetuksen kannalta oleelliset tiedot esiopetuksesta kouluun. Mikäli lapsella on tehostetun tai erityisen tuen suunnitelma, tapaamiseen osallistuvat myös lapsi, huoltajat sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarvittaessa lapsen kanssa toimineita muita asiantuntijoita.

Lapsen tutustuminen kouluympäristöön

Kouluun tutustumisprosessi aloitetaan varhain esiopetusvuoden aikana. Maalis-huhtikuussa varhaiskasvatuksen opettaja ottaa yhteyttä lähikoulun ensimmäisen luokan opettajaan ja sopii esioppilaiden kouluvierailusta. Vierailun tavoitteena on tutustua koulurakennukseen, ympäristöön ja koulun arkitoimintaan; siihen, minkälaisista kouluissa työskentely on. Esioppilaat tutustuvat koulutyöhön esimerkiksi luokanopettajan antamalla pienellä tehtävällä. Yhteisiä tapahtumia voidaan järjestää pitkin toimintakautta.

Kuusi askelta kouluun

Vihdin esiopetuksessa on käytössä Kuusi askelta kouluun -toimintamalli, joka on kehitetty Yhdessä olemme enemmän - LAPE Uusimaa - hankkeessa. Toimintamallin tavoitteina on tulevan koululaisen ja hänen perheensä tukeminen koulun alkaessa, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja koululaistaitojen edistäminen. Kuusi askelta kouluun -projektin sisällön suunnittelu ja materiaalin kokoaminen alkaa yhteistyössä

huoltajien kanssa, henkilöstö suunnittelee tarkemmin teemat ja niihin liittyvät toiminnot kuudelle viikolle. Toiminnan käynnistyessä huoltajien kanssa käydään päivittäisiä keskusteluja, jotka liittyvät kyseisen viikon teemaan. Teemat alkavat tutuista päiväkotia, lapsia ja huoltajia koskettavista aiheista ja etenevät lähemmäs koululaisarkea. Teemat kestävät kerrallaan viikon ajan ja jokainen teema sisältää tehtävän, joka tehdään kotona yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa.

Lisätietoa aiheesta Kuusi askelta kouluun-linkistä:

[Hyvinvoiva lapsi oppii ja kasvaa - varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos hyvinvoinnin tukena](#)

Koulu tiedottaa ja järjestää tutustumispäivän lapsille ja huoltajille toukokuussa.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman siirto

Mikäli lapsi on saanut yleistä, tehostettua tai erityistä tukea esiopetusvuoden aikana, varhaiskasvatuksen opettaja huolehtii siitä, että pedagogiset asiakirjat ovat kirjattuina Wilmaan. Wilma sulkeutuu esiopetuksen päättyessä, jonka jälkeen lapsen esiopetuksen pedagogiset asiakirjat ovat Wilmassa luokanopettajan luettavissa. Opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellisten tietojen siirtämiseen ei tarvita erillistä lupaa huoltajalta. Esiopetuksen lisäksi täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen varhaiskasvatussuunnitelma arkistoidaan lapsen lopettaessa varhaiskasvatuksessa.

5.4 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Esiopetuksessa teemme yhteistyötä Vihdin paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä oman kunnan eri toimialojen kanssa.

6. Turvallisuus / mahdollinen varautuminen poikkeustilanteisiin

Varhaiskasvatussyksiköiden turvallisuus- ja kriisisuunnitelma sekä varautuminen poikkeustilanteisiin löytyy sähköisenä vihti.pelsu.fi/vihti.

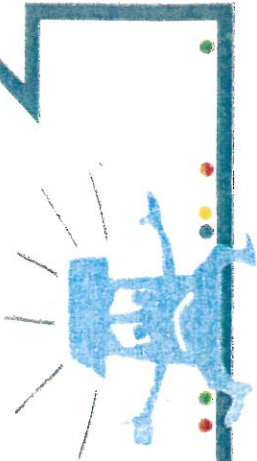
Päivämäärä ja päiväkodinjohtajan allekirjoitus

7.10.2024

LIITE 1. Kulttuurikasvatussuunnitelma

VHTA

KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISYN SUUNNITELMA

Ilmapiiri työyhteisössä, yksilöiden kesken ja ryhmän sisällä.

- Kuunteleva ja kunnioittava
- Tasa-arvoisuutta edistävä ja erilaisuutta hyväksyvä
- Erilaisia tunteita salliva
- Asiat puheeksiottava
- Vastuunkantava
- Empatiakasvatusta ylläpitävä

Sosiaaliset ja emotionaaliset taidot empatiakasvatuksessa

- Tunteiden tunnistaminen, nimeäminen ja ilmaiseminen
- Ystävyyssuhteiden solmiminen ja ylläpitäminen
- Erilaisten ratkaisumallien harjoittelu
- Syyllisyydentunteen herättämisen ja myötäelämisen taito
- Anteeksipyyttäminen ja -antaminen

Kun kiusaamista ilmenee:

- Aikuisen välitön puuttuminen, oikeudenmukainen ja perusteellinen selvittely
- Kannustus lasten omaan kertomiseen ja rehellisyyteen tilanteissa
- Seuranta
- Ryhmäkohtaiset toimintatavat
- Informointi vanhemmille ja työyhteisölle

KASVATUKUMPPANUUS

KOTI

- Hoitoaikojen noudattaminen ja lapsen osallistuminen päiväkodin rytmiiin
- Positiivinen asenne päiväkotiin ja tuki kasvatustyöhön
- Lapsen leikin ja kaverisuhteiden tukeminen
- Rajojen vetäminen kiusaamistilanteissa

Aikuisen sitoutuminen

- Ryhmäkohtaiset suunnitelmat ja seuraamukset

Leikki

- Lapsen leikin havainnointi puuttuminen ja tarvittaessa osallistuminen

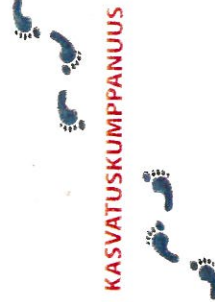
Ohjatut tilanteet:

- Pienryhmätoiminta ja arjen tilanteiden suunnittelu, seuranta ja tuki

Yhteiset sovitut normit kiusaamisen vähentämiseksi:

Yhteisvastuu käytännöistä:

- Syntymäpäivät, leluapäivät ja lelujen kerääminen

KASVATUKUMPPANUUS

Työkalu päiväkodille ja vanhemmille

RYHMÄKOHTAISEN KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISYN SUUNNITELMAN
LASTEN HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. MILLAISISTA ASIOISTA SINULLE TULEE PÄIVÄKODISSA PAHA MIELI?
2. MITÄ SE KIUSAAMINEN MIELESTÄSI ON?
3. ONKO SINUA KIUSATTU PÄIVÄKODISSA? MITEN? KUKA? OLETKO ITSE KIUSANNUT
4. ONKO TÄÄLLÄ PÄIVÄKODISSA JOKU, JOKA MÄÄRÄÄ MUITA?
5. OLETKO NÄHNYT, ETTÄ JOTAKUTA ON KIUSATTU?
6. SOTKEEKO JOKU MUIDEN LEIKKEJÄ?
7. ONKO PÄIVÄKODISSA JOKU, JOKA EI PÄÄSE MUKAAN LEIKKEIHIN?
MIKSI EI PÄÄSE MUKAAN?

PÄIVÄKOTI SATEENKAAREN KULTTUURIKASVATUS SUUNNITELMA 2024-2025

Päiväkoti Sateenkaari noudattaa Vihdin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja sitoutuu sen tavoitteisiin sekä arvoihin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kulttuuritoiminnan suunnittelun ja toteutuksen osalta.

Syksy 2024

Marras- ja Joulukuu: Lastenkirjallisuuden teemapäivä 5-6 vuotiaiden kanssa. Vierailu kirjastoon tai kirjastotäidin vierailu päiväkodissa.

Huoltajien toimesta toteutetaan yhdessä Wsoy:n kanssa lastenkirjojen tilaus.

10.12.2024 Sateenkaaren joulujuhlassa osallistava lastenkonsertti lasten muusikko Ville Huuskosen toteuttamana.

Kevät 2025

Tammi- helmikuu: Vihdin Kultsassa toteutettava päiväkodin ja perheiden yhteinen elokuvailta.

Huhti- ja toukokuu: Retki lasten kulttuurikeskus Aurooraan.

